

МРНТИ 11.01.11

У.К. Кусебаев¹, А.А.Куанышбаева²

¹²Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана,
Қазақстан
(E-mail: ¹kussebayev@mail.ru, ²jan2_95.95@mail.ru)

Қазіргі әлемдегі спорт және оның саясатпен байланысы

Аннотация: XXI ғасырда спорт саясаттың ажырамас бөлігі, елдің оң имиджін қалыптастыру құралы болды. Мақала спортты мемлекеттің «жұмсақ күші» саясатының негізгі ресурстарының бірі ретінде қарастыруға арналған. Бұл құжатта шет елдерде - Оңтүстік Кореяда, Қытайда, Америка Құрама Штаттарында және Ресейде осындай құралды пайдалану тәжірибесі қарастырылып, спорт саласындағы «жұмсақ күш» саясатын жүзеге асыру үшін елдер қолданатын әдістер талданады.

Кілт сөздер: спорт, «жұмсақ күш» саясаты, спорттық жарыстар, Олимпиада ойындары, әсер, имидж, халықаралық қатынастар, сыртқы саясат.

Қазіргі әлемде спорт саясаттың ажырамас бөлігі, мемлекеттің оң имиджін құру құралы болып табылады. Саясатпен спорттың кешенді өзара әрекеті XX ғасырдың басында, спорттың пайдалану кезеңінде жаппай құбылыс ретінде басталды. Осы кезеңнен бастап денешынықтырудың ауқымы мен шекаралары кеңейіп келеді, олардың қоғам өміріндегі рөлі мен маңызы артып, спорттық жетістіктер жаһандық қамту даярланады, мемлекеттердің қызығушылығын тудырады. XX ғасырдың соңына қарай «спорт ұлттық қоғамдастықта, халықаралық деңгейде байланыс орнататын айрықша маңызды мәдени құбылыс ретінде ерекшеленді» [1].

80-

ші жылдары спорт шетелде оң имидж қалыптастыру құралы ретінде американдық саясаттанушы, Гарвард университетінің профессоры Дж. Найяның «жұмсақ күш» тұжырымдамасындағылығы негізделген. Дж. Нейдің айтуынша, сыртқы саясатта мемлекеттің күші басқалардан өзгенәтижелерге қол жеткізуге қабілетті, бірақ бұл күш әрдайым әскери күшімен анықталмайды. XXI

ғасырдың геосаяси жағдайында әсеретудің күшті емес әдістері, соның ішінде: рухани және материалдық мәдениет, ұлттың шығармашылық күші, әлеуметтік жүйенің тартымдылығы және елдің даму моделі, мемлекеттің спорттық жетістіктері кеңінентарады. Мемлекеттің «жұмсақ күш» саясатының құралы ретінде спортқа ерекше назар аудару қажет [2].

Спорт, тарихи жағынан, үлкен топтарға әсерететі науқымдық ұбылыс. Ежелгі денбастап, спорттық олимпиада ойындары ел өмірінде және оның халқында ерекше орынға ие болды.

Ойындар соғыстар мен шайқастар кезінде тоқтатылды.

Спорт көптеген әлеуметтік және саяси қызметтерді атқарып, салауатты өмір салтын насихаттады, бұл экономика үшін және кез келген елдің қорғанысқа білеттілігі үшін өте маңызды.

Сондықтан мемлекеттің ісін нормативтік құқықтық актілерді, мемлекеттік бағдарламаларды және қаржыландыруды беру арқылы спортты бақылауды жүзеге асырды.

Бүгінде осындай үрдістерді байқауға болады.

Елдің беделді халықаралық жарыстарын өткізу құқығына, спортшылардың жарқын жеңістері азаматтардың патриоттық сезімдерін күшейтеді, халықты біріктіреді, массаның ғайтудың тиімді құралы ретінде сөйлейді. Бұған қоса, беделді спорттық шарашет мемлекеттердің имиджін қалыптастырады.

Олимпиада ойындары, Әлемдік және Еуропа чемпионаттары бұрын-соңды болмаған спортшылар арасындағы бәсекелестік емес, нақты саяси күрес болды,

өйткені спорт әрқашан ұлттық өрнектің құатты түрі болды.

Мұның бәрі саяси элитаға әлемдік қоғамдастық саяси әсерету құралы ретінде спортты пайдалануға мүмкіндік береді [3].

«Жұмсақ құат»

саясатының құралы ретінде спортты белсенді пайдаланудың басталуы екі идеологиялық жүйенің – КСРО мен АҚШ-тың бәсекелестігі мен сипатталатын «суық соғыс» кезеңіде пайдалануға болады.

«Жұмсақ құат» стратегиясын, әсіресе спортты, оның элементтерінің бірі ретінде оңтайлық қолданатын шетелдер тура

лыайтқанда, біз Оңтүстік Корея, Қытай және АҚШ сияқты елдерді бөліп аламыз.

Оңтүстік Корея - Шығыс Азиядағы өзінің геосаяси салмағын күшейтуге ұмтылатын мемлекет, «жұмсақ күш» саясаты арқылы халықаралық қауымдастықта өздігінен жиі өзі-өзі білдірді. Оңтүстік Кореяның жұмсақ энергетикалық саясатының бір элементі - бұл спорт. Осы саладағы биліктің саясаты қазірдің өзінде өз тиімділігін дәлелдеді. Оңтүстік Корея 1988 жылғы Олимпиада ойындарын және 2002 жылғы әлем кубогын қабылдап алды. Әлемге ашықтық әлемдегі көші-қон үрдістерін өзгертті. Көші-қон елі болғандықтан, соңғы онжылдықта Оңтүстік Корея иммиграциялық ел болды.

Оңтүстік Корея жекпе-жек өнерлерімен танымал: таэквондо, хапкидо, таеккен, ал қазіргі уақытта әскери қызметтің бірінші түрі әскери қызметкерлерге үйретілуде және көптеген «кәсіби және әуесқой жекпе-жек қауымдастықтары бүкіл әлемге корей философиясын таратты».

Алайда, Оңтүстік Кореяда «жұмсақ энергетика» стратегиясын жүзеге асыруға тікелей қатысы бар маңызды оқиға 2018 жылы қысқы Олимпиада ойындарының өтетіндігі болып табылды. Пьянгчан Сочиден кейін ойындардың алушысы болды. Мұндай жаһандық жарыстар болашақта Кореяның өсуі мен қозғаушы күші ретінде әрекет етеді. Олимпиада ойындары туристер ағынын бірнеше есе арттырады, бүкіл әлем назарын аударады және жұмсақ күштің шошқалы банкіне тағы бір «плюс» қосады.

Айта кету керек, Оңтүстік Корея «Ойындарда үнемі жақсы жұмыс істейді, ал конькимен сырғанау сияқты спорт түрлерінде шорт-трек әдетте әлемдік көшбасшылардың бірі саналады».

Осылайша жақсы нәтиже көрсетіп, үй ойындарына қатысатын команда өз елі туралы лайықты пікір қалыптастырады [4].

Алғаш рет біз 2007 жылы билеуші партияның XVII съезінде саяси баяндамадағы «жұмсақ күш» түсінігін қытай тіліне аударғанбыз. Үкімет басқа елдердегі адамдардың мінез-құлқына әсер ету үшін мәдениет пен саяси идеалдардың «материалдық емес ресурстарын» пайдалануды көздейді, бұл Қытайдың жағымды имиджін қалыптастырады, оның жаңа шекараларына әкеледі.

Бұл үшін үкімет спортты қытай мәдениетінің құрамдас бөлігі ретінде пайдаланады. Жақында оның даңқы өсіп келеді.

Спортты белсенді жұмсаудың «жұмсақ күш» саясатының құралы, «суық соғыс» кезеңі ретінде спорттық көркемдік өнердің келесі түрін - Тайчи-Зули-Гиу деп атауға болады. XX ғасырдың соңында Қытайда пайда болған және оның атауы Қытайдың қазіргі заманғы стратегиясын көрсетеді: аударғанда «zhou li» «жұмсақ күш» сияқты көрінеді. Саясаттану мен спорт тұрғысынан «жұмсақ күш» әртүрлі түсінікке ие болғанына қарамастан, мағынасы бірдей болып қалады. Қытай айналасындағы әлемді өз мәдениетінің «жұмсақ күші», оның әсер ету саласы мен тарихы тартымды етеді.

2008 жылы Пекин назар аударды, себебі онда жазғы Олимпиада өткізілді. Онда қытайлық команда 1 орынды иеленді. Олардың жүзеге асыруы әлемдік қоғамдастыққа жалпыға ортақ әсер етті және олардың ауқымы Қытайдың экономикалық өсуінің әсерлі белгісі болды, оның нәтижесінде мемлекет жаһандық деңгейде жетекші елдердің бірі болды.

Ең жақсы нәтижелердің бірі Қытай командасының 2012 жылы Лондондағы жазғы Олимпиадада - 2 орын алуы. Бразилияда өтетін алдағы ойындарда осы команданың үлкен табысы күтілуде.

2007 жылы Қытай спорт индустриясының құрылысы мен даму жоспарын қабылдады, ал 2009 жыл сайын 8 тамызда «Барлық адамдардың физикалық даму күні» енгізілді, бұл әр кез сайын көбірек адамдарды тартуда ғана емес, елді 4 жыл бойы, 2011 жылдан бастап, спортпен шұғылданатын қала және ауыл тұрғындарының санын едәуір көбейту, өзін-өзі ақпараттандыруды кеңейту және спортпен шұғылданудың жаңа стандарттарын енгізу мақсатында «бүкіл ұлттың физикалық даму жоспары» мемлекетте жұмыс істеді. Елде спортты белсенді насихаттау денсаулықты және өмірде бақыттың символы ретінде халық қабылдайды, сондықтан спорт Қытайдың ұлттық күші, қоғамның өркениеттік прогресі және оның еркі үшін маңызды көрсеткіш болып табылады. Демек, Қытайдағы спортты қолдау және одан әрі дамыту уақыт өте келе жалғасады. Осылайша, елдегі спорт индустриясының дамуы жанама түрде мемлекет өкілдерінің халықаралық спорт ұйымдарына өкілдік етуі мен ықпалын күшейтеді.

Бұдан басқа, Қытай ағылшын тіліндегі БАҚ-ты монополияға душар ету үшін 6 тілде спортпен шұғылдануды қоса алғанда, 24 сағаттық SSTU телеарнасын іске қосты. Осылайша, бұл ОА-қызметінің жаһандық сипаты бар телеарнаның жарқын мысалы. Мемлекеттің «жұмсақ күші» ұғымы елдің оң немесе теріс имиджін қалыптастыру үшін адвокатураны пайдалануына кедергі келтірмейді. Керісінше, қазіргі кезде бұл стратегия ең тиімді болды. Белгілі көңіл-күйдің таралуы үшін көрермендер, әсіресе, Қытай қолданатын жастар мен ерлер арасында қызығушылықтың жоғары коэффициенті бар әртүрлі спорттық телеарналар пайдаланылады. Арна бүкіл әлемнен маңызды спорттық іс-шараларды, аналитикалық бағдарламалар мен шоуларды, танымал спортшылар мен әлемдік деңгейдегі жаттықтырушылармен, деректі фильмдермен әңгімелесуді көрсетеді. Шешімсіз, теледидарлық аудиторияда мемлекеттің белгілі бір бейнесі жарыстарға қатысатын немесе теледидар бағдарламаларына қатысатындардың пікіріне негізделеді. Осындай саясат арқылы мемлекет тарапынан оң көзқарас қалыптасып, ел дамуының үлгісі қалыптасады [5].

Америка Құрама Штаттары спорттық жетістіктерді жаһандық деңгейде көтермелейтін әлемдік күш.

Спортты «жұмсақ күш» құралы ретінде қолданатын елдердің саны АҚШ-қа да кіреді. 60-жылдардан бері өткен ғасырда спорт американдықтардың ұлттық мәдениетінің маңызды бөлігіне айналды және көп ұзамай американдық қоғамның үлгісі ретінде танылды, содан кейін «екінші дін» болды.

Америка Құрама Штаттары спорттық жетістіктерді жаһандық деңгейде көтермелейтін әлемдік күш болып табылады: АҚШ спортшылары Олимпиада ойындарының бүкіл тарихында ең көп медальдарды жеңіп алды. Айта кету керек, Құрама Штаттар –әрқашан чемпиондар.

Олимпиада ойындарының саны бойынша олар басқа елдерге қарағанда жиі кездеседі, барлығы 8 рет - жазда 4 рет және қысқы Олимпиада да 4 рет. Спорттық жобалардағы ел көшбасшысының бейнесі саяси салада ұқсас қалыптасқан көрініс [6].

Ресейде ең жоғары деңгейде «жұмсақ күш» термині 2012 жылдан бастап қолданыла бастады. Ал 2013 жылдың ақпанында

«жұмсақ күш» тұжырымдамасы Ресей сыртқы саясатының тұжырымдамасына енгізілді.

Ресейлік тәжірибе туралы айтқанда, Сочидегі Олимпиада ойындары қазіргі заманғы тарихында ерекше рөл атқаратындығын атап өту маңызды. 2014 жылғы Олимпиада ойындары мемлекеттің имиджін өзгертті: әр түрлі елдердің тұрғындары Ресей туралы, оның мәдениеті мен халықтар туралы көбірек біліп қана қоймай, оның гүлденген болашағына сенімділікті артты.

Ресей Сочидегі қысқы Олимпиада ойындарына инвестиция үшін рекорд орнатқаны белгілі. Премьер-Министр Д.А. Медведев Сочи Олимпиадасына дайындық құны 50 миллиард долларға жуық екендігін бірнеше рет атап өткен. Естеріңізге сала кетсем, Пекинде өтетін Олимпиада ойындарына 40 миллиард доллар жұмсаған.

Инфрақұрылымның сапасы және қалыптасқан жағдайдың деңгейі Сочи Олимпиадасы Ресейдің «беті» болып табылды.

2014 жылғы Олимпиада ойындарында бейресми командалық есепте 1 орынды иеленіп, 33 медаль жеңіп алды, оның ішінде 13 алтын, 11 күміс және 9 қола медаль. Ресейлік паралимпиадашылар ерекше жетістіктерге қол жеткізді, ол жеңімпаздар арасында 30 алтын, 28 күміс және 22 қола медаль бойынша бейресми медаль бойынша жаңа рекорд орнатты.

Осылайша, Сочидегі Олимпиадалық және Паралимпиадалық ойындардың өткізілуі халықаралық аренада Ресей имиджін қалыптастыруға елеулі әсер еткен мемлекеттің, халықтың және мәдениеттің сапалы ақпараттық және жарнамалық әсері болды. Ойындар өткізілген аймақтың әл-ауқаты, іс-шара үшін жасалған жағдайлар Краснодар өлкесінің және тұтастай елдің инвестициялық тартымдылығына, сондай-ақ туризмді дамытуға әсер етті [7].

Спорт - бұл шет елдер мен Ресей пайдаланатын «жұмсақ күштің» негізгі ресурстары. Осы санатқа спортшылардың халықаралық жетістіктерінің, елдегі беделді және мәртебелі спорттық іс-шаралардың, сондай-ақ Ресейдегі және шетелдегі кәсіби спорт пен спорттық ойын-сауық индустриясының даму деңгейін көтеруі мүмкін.

Ресей - мемлекеттің «жұмсақ күш» саясатының құралы ретінде спортты қолданатын елдердің бірі. Бұған дәлел спортқа,

әсіресе, соңғы жылдары Ресей халықаралық спорттық іс-шаралар кезінде орталық орындардың біріне айналғанына назар аударады. Біріншіден, бұл Қазан жазғы универсиадасы және 2013 жылғы әлем чемпионаты, 2014 жылғы қысқы олимпиадалық және паралимпидалық ойындар, 2018 жылғы футбол бойынша әлем чемпионаты.

Осы саладағы маңызды жетістіктерге қарамастан, елеулі ресурстары мен елеулі әлеуеті бар Ресей басқа елдерден - Қытайдан және Құрама Штаттан артта қалады, бұл «жұмсақ күш» құралдарын, әсіресе спортты белсенді пайдаланатындығын мойындау керек.

Алға қойылған мақсаттар, біріншіден, мақсаттар мен міндеттер анықталатын «нақты жұмсақ күш» кешенді стратегиясының болмауы және іс-қимыл бағдарламасы белгіленеді. Бүгінгі таңда Сочидегі Олимпиада ойындары, 2013 жылғы Атлетикадан Әлем чемпионаты және елде өткізілетін басқа да спорттық іс-шаралар, табиғатта жүйелік емес, жалғыз әрекеттер болып табылады.

Екіншіден, міндеттер мен қаржылық шығындардың орындалуын қадағалайтын бірыңғай үйлестіру орталығының болмауы «жұмсақ күш» саясатының тиімділігі мен тиімділігіне әсер етеді.

Үшіншіден, Ресейдің шетелдегі имиджін дәйекті түрде жақсарту үшін құзыретті ақпараттық саясаттың жоқтығы үлкен әсер етеді. Ресейдің ішкі және сыртқы саясатындағы табыстарды нағыз қамтуды қамтамасыз ету қажет. Бұл үшін сандық дипломатияны ең танымал ақпарат пен коммуникациялық платформаларды пайдаланып, шетелде мақсатты аудиториямен тұрақты байланыстар орнату және ұстау құралы ретінде пайдалану қажет.

Төртіншіден, үкіметтік емес ұйымдармен (ҮЕҰ), азаматтық қоғаммен, іскерлік және бұқаралық ақпарат құралдарымен үнемі мемлекеттік өзара іс-қимыл жасау маңызды.

Ресейлік «жұмсақ күш» институттарының әлсіздігі және спорттық саясаттың өсіп келе жатқан ықпалы ресейлік спортшылардың тұрақты допингтік дау-шарлары мен ресейлік спорт шенеуніктерінің әрекеттерінің тиімсіздігі мысалында көрінеді. Бұл әсіресе «мельдониялық соғыста» өткір болды.

Мельдониум 70-ші жылдардан бері синтезделді. XX ғасырда КСРО-да жүрек-қан тамырлары ауруларының алдын алу үшін Шығыс Еуропа елдерінің спортшылары белсенді пайдаланды. Бастапқыда «мелдодиодорлық дау» препараттың көмегімен «ұстап алған» ресейліктерге ғана әсер етті. Нәтижесінде, 2016 жылғы Олимпиада қарсаңында ресейлік команда өзінің күшті командасын жоғалтты.

Еуропалық Одақ пен АҚШ спорт шенеуніктерінен елеулі реакция болмады. Алайда, заңсыз есірткі қолданған жағдайда Батыс спортшылары пайда болғаннан кейін, мельдониум WADA (Дүниежүзілік допингке қарсы агенттік, спортпен допингке қарсы күресті үйлестіретін тәуелсіз ұйым) санкцияларын жұмсартуға мүмкіндік беретін спортшылардың нәтижелеріне түбегейлі әсер етпейтіндігі анықталды.

Шиеленісті шешудің оң үрдістеріне қарамастан, «мелдони-жаңа дау-дамай» Ресейдің спорттық күші ретінде имиджіне елеулі әсер етті, жаттығу кестесіне және ресейлік спортшылардың беделіне теріс әсер етті, бұл олардың физикалық және моральдық күреске әсерін тигізді. Бүгінгі күні Рио-де-Жанейрода өтетін 2016 Олимпиада ойындарында санкцияларға ұшыраған ресейлік спортшылардың қатысуы туралы ашық сұрақтар болды.

Мұндай оқиғалардан спортшылардың «қауіпсіздігі», спорт шенеуніктерінің құқықтық білімі, олардың дайындығы мен спортшылардың мүдделерін қорғауға және елдің намысын қорғауға қабілеттілігі Ресейдің әлемдік спорт аренасында имидждік ұстанымдардың тұрақтылығына әсер етеді[8].

Қорытынды

Сонымен қорытындылай келе, XXI ғасырда спорт саясаттан бөлек дипломатия, бизнес, мәдениет және білім сияқты әсер ету факторларымен үйлесімдігі бар. Мемлекеттің қаржылық тұрақтылығымен қатар, әлемдік кезеңде мемлекеттің оң имиджін қалыптастыруға елеулі әсер етті.

Спорттық ұйымдарды саяси элита қоғамға саяси ықпал ету, сондай-ақ саяси сипаттағы басқа да мәселелерді шешу үшін пайдаланады.

Жалпы алғанда, кәсіби негізде жұмыс істейтін спорттық ұйымдар, атап айтқанда, белгілі бір спорт түрлеріне арналған

лигалар, спорттық компоненттерді спорттан тікелей айырады, ойынды экономиканың тәуелсіз секторына айналдырып, билік өкілдерімен және жекеменшік капиталдың өкілдерімен ықпал ететін ойын-сауық бизнесіне айналады.

Халықаралық спорт жарыстарын саяси мақсаттарда пайдалану, әдетте, сыртқы немесе ішкі саяси дағдарыстар кезеңінде орын алады. Ауқымды халықаралық спорттық іс-шараны өткізу өткір отандық проблемаларды «қатып қалуға» ықпал етеді және сонымен қатар турнирге қатысушы елдің саясатына басқа мемлекеттен, мемлекеттер тобынан және халықаралық саяси ұйымдардан араласуына себеп болуы мүмкін.

Халықаралық спорт жарыстарының көмегімен саясаткерлер бірқатар саяси мәселелерді шеше алады, мысалы, өз елінде ұлтшылдықты және басқа мемлекеттегі этникалық қақтығыстарды сол жағдайдағы тұрақсыздыққа түрткі болуы үшін және басқалары.

Әдебиет тізімі

1. Шатилов А.Б., Башмаков Д. Квазиполитика азарта: современный спорт в политической жизни // Материалы Международной конференции. - М.: РГГУ, 2002. - С. 114.
2. Жидков В.О. Элементы южнокорейской мягкой силы. Электронный ресурс. URL: [http:// cyberleninka.ru/article/n/elementy-yuzhnokoreyskoymyagkoysily](http://cyberleninka.ru/article/n/elementy-yuzhnokoreyskoymyagkoysily) (дата обращения: 20.12.2015).
3. Просеков С.А. Социально-философский анализ современных реформ Китая // Гуманитарные науки. - 2011. - № 3. - С. 24-40.
4. Тайцзи Байлун Бол. Мягкая сила Китая. Электронный ресурс. URL: <http://www.taijiball.com.ua/2014/11/soft-power/> (дата обращения: 18.12.2015).
5. Казаринова Д.Б. Стратегии мягкой силы в политике государств - членов двадцатки // Свободная мысль. - 2010. - № 3. Электронный ресурс. URL: <http://goo.gl/kF9Hti> (дата обращения: 21.12.2015).
6. Библиотека международной спортивной информации. Спорт в Китае: история развития и современное состояние. Электронный ресурс. URL: <http://bmsi.ru/doc/ab2f873c-746d-427a-9f89-642a1751eb6a> (дата обращения: 18.12.2015).
7. Лига. net. Олимпийские рекорды. Самые дорогие Игры в истории. Электронный ресурс. URL: http://liga.net/infografica/98306_olimpiyskie-rekordy-samye-dorogie-igry-v-istorii.htm (дата обращения: 20.12.2015)
8. Наумов А.О. «Мягкая сила» и внешнеполитический имидж Российской Федерации. Электронный ресурс: URL: <http://www.perspektivy.info/rus/gos/>

magkaja_sila_i_vneshnepoliticheskij_imidzh_rossijskoj_federacii_2015-03-30.htm (дата обращения: 30.03.2015).

У.К. Кусебаев¹, А.А. Куанышбаева²

¹²*Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан*

Спорт в современном мире и его связь с политикой

Аннотация: В XXI в. спорт стал неотъемлемой частью политики, инструментом формирования позитивного имиджа страны. Статья посвящена исследованию спорта в качестве одного из основных ресурсов политики «мягкой силы» государства. В работе исследуется опыт применения подобного инструмента как в зарубежных странах - Южной Корее, Китае, США, так и в России, анализируются методы реализации странами политики «мягкой силы» в сфере спорта.

Ключевые слова: спорт; политика «мягкой силы»; спортивные соревнования; Олимпийские игры; влияние; имидж; международные отношения; внешняя политика.

U.K. Kussebayev¹, A.A. Kuanyshbayeva²

¹²*L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan*

Sport in the modern world and its connection with policy

Abstract: In the XXI century sport has become the inalienable part of the politics. The article is devoted to investigation of sport as one of the main resources of the state's «soft power» policy, as an instrument of formation of the country's image. It is studied the experience of South Korea, China, USA, and Russia in the application of «soft power» instruments. It is analyzed the methods of implementation of the «soft power» policy in the field of sport on the example of various countries.

Key words: sport, policy of «soft power», sport competitions, Olympic games, impact, image, international relationships, foreign policy.

References

1. Shatilov AB, Bashmakov D. Quasi-politics of excitement: modern sport in political life // Proceedings of the International Conference. - M.: RGGU, 2002. - P. 114. [in Russian]

2. Zhidkov V.O. Elements of South Korean soft power. Electronic resource. URL: [http:// cyberleninka.ru/article/n/elementy-yuzhnokoreyskoy-myagkoy-sily](http://cyberleninka.ru/article/n/elementy-yuzhnokoreyskoy-myagkoy-sily) (appeal date: 12/20/2015). [in Russian]
3. Prosekov S.A. Socio-philosophical analysis of modern reforms in China // Humanities. 2011. № 3. S. 24-40. [in Russian]
4. Taiji Bailong Bol. China's soft power. Electronic resource. URL: <http://www.taijiball.com.ua/2014/11/soft-power/> (appeal date: 12/18/2015). [in Russian]
5. Kazarinova D.B. Strategies of soft power in the policies of the member states of the Twenty // Free Thought. 2010. No. 3. Electronic resource. URL: <http://goo.gl/kF9Hti> (appeal date: 12/21/2015). [in Russian]
6. Library of international sports information. Sports in China: the history of development and current status. Electronic resource. URL: <http://bmsi.ru/doc/ab2f873c-746d-427a-9f89-642a1751eb6a> (access date: 12/18/2015). [in Russian]
7. League. net. Olympic records. The most expensive Games in history. Electronic resource. URL: http://liga.net/infografica/98306_olimpiyskie-rekordy-samyedorogie-igry-v-istorii.htm (reference date:12/20/2015)[in Russian]
8. Naumov A.O. "Soft power" and the foreign policy image of the Russian Federation. Electronic resource: URL: http://www.perspektivy.info/eng/gos/magkaja_sila_i_vneshnepoliticheskij_imidzh_rossijskoj_federacii_2015-03-30.htm (access date: 03.30.2015)[in Russian]